

ИЙЭ ДЕКАДАТЫН ТҮМҮКТҮҮР ДЬОҢУН КИЭҢЭ

Борисовтар ийэлэрин бириэмийэлэрин Галина Георгиевна Осиповага туттараллар.

Надежда Николаевна Петрова дьэз кэргэннэ.

Чэй ийэлэтин сирэи-туомун тэрийэччилэр — чөл ологу таргатааччылар.

чы да ыал олохун, сандалыгын биер сүрүө буоларынан, дьон-сэргэ олус сэргээн сырытта.

Бу күннэ сыанага бырааһынаньык үөрүүлэх чааһа сааланна. Улуус баһылыгын анал дыһаһынан "Боотуруускай улуус 375 сыла" үбүлүөйүөй бэлэниэн улуус-пут Герой-Ийэлэрэ наһараадаланылар. Ол курдук, Мутудайтан Екатерина Гаврильевна Перминова, Кытаанахтан Мария Дмитриевна Анемподистова, Елизавета Семеновна Новгородова, Одьулдууттан Матрена Михайловна Куличкина, Чурапчыттан Зинаида Ивановна Красильникова, Мария Степановна Лыткина, Елена Николаевна Луконина, Алаарттан Матрена Кирилловна Протодакина, Чакыртан Ульяна Николаевна Ануфриева, Хоттороттон Валентина Ревовна Новгородова наһараадалары туттулар.

СР Президентэ Е.А.Борисов анал Ыйаарынан элбэх орлоох дьэз кэргэн дастабырыаньыаларын туттарыы орогой үөрүүлү үрдэтэ. Маньык үрдүк чыска бастабырыан Одьулдууттан Александр Иннокентьевна Валынтаева, Мьадаарайыттан Евакия Михайловна Кожурова, Хадаартан Саргылана Филипповна Софронова, Алаарттан Мария Елисеевна Слепцова, Хатылыттан Мария Ивановна Яковлева, Сылыттан Туура Иннокентьевна Игнатова, Дириттан Галина Иннокентьевна Филиппова, Кытаанахтан Ольга Романовна Арнакова, Чакыртан Нина Николаевна Маркова, Толыйтон Саргылана Сергеевна Смирникова, Болтоноттон Анна Николаевна Петрова, Мьырылаттан Наталья Михайловна Николаева, Хайахыттан Ольга Ивановна Федотова, Мугудайтан Саргылана Петровна Давилова, Чурапчыттан Любовь Ксенофонтовна Жиркова, Сардаана Михайловна Дорофеева, Любовь Герасимовна Платонова, Анна Семеновна Попова, Аграфена Федоровна Давыдова, Надежда Владимировна Слепцова типистилэр.

Үөрүүлэх күннэ биер күүтүүлэх түгэниэн биер дойдулаахпыт, СР Президентэ Е.А.Борисов ийэтэ П.И.Борисова ааттанан бириэмийэлэри туттарыы буолла. Баһаһынаньык баһылыгын, бу хас биердөгө 50 тыһ. солк суумалаах икки бириэмийэлэти биерэ бастык общественнича ийэр, иккис элбэх орлоох, холобур буолар ыал ийэлэри туттарыылаахтаах. Ылырыань бастабырыан маньык үрдүк чыска Болтонго кэһилиэти олохтоор, Чурапчытаагы уонна Болтонотоогу бэргэ-экиэр хордарыт уус-уран салайааччыта Дария Гаврильевна Жиркова уонна Хоттороттон сэтгэ орлоох Валентина Ревовна Новгородова тиксэбэттэр. Ыйаал бастык ийэлэри бэлэтиги Прасковья Ильяична Кылаа Акулина Афанасьевна уолаттара Илья Афанасьевич, Афанасий Афанасьевич кэлбигтэр. Дьон-сэргэ ытыһын тыһыын дойдууолууан сыанага быһылты бириэмийэ хаһаайкалара ытырымыһылар. Ол курдук, Одьулдуунаагы профессиональнай лицей преподавателэ, алта оҕор күн сирин көрдөрбүт күн ийэ, бастык общественнича, илээх-эйэлэх ыал Далбар Хотуна Галина Георгиевна Осипова уонна Хотторо участвовай баһыһатын үрдүк категориялаах медисистэрэтэ, биер төрөспүт уонна үс экикэр ылбыт орлорун күн-күбөй ийэлэрэ Надежда Николаевна Петрова үрдүк бириэмийэни туттулар.

Ийэ күнүн кизэлэтин бу күн ытыһылыбыт улуустаагы "Ийэ ийэлэрэ" куонкурус кыттылаахтара кизгэттилэр. Куонкурус мугутуур кыайылыаһынан Чакыртан Афоюма Андреева ааттанна. 10 күн устата ытыһылыбыт кизгэ тэрээһиннээх Ийэ декадата түмүгэ бу курдук дьонунук уонна астыастык ааста.

Оксана ЖИРКОВА-ТРОФИМОВА

Анастасия Попова хаартыскада түһэримээр.

Екатерина Федорова кэргэннэ.

«МИССИС ЧУРАПЧА» — 2013

Алтынны 25 күнүгэр үтэскэ кубулуйбут "Миссис Чурапча-2013" куонкурус буолан ааста.

Быһылты куонкуруска 7 ийэ кытынна. Бу уруккута холоотхо, арайах. Ол эрэн, үтүгэйэ дээн куонкурус тэпмэнхотик, биер тыһылынан барда. Кили сылайбааһа эрэ көрөр. Ол курдук, Екатерина Федорова (ЧГФКСИ), Надежда Филиппова ("Улыбка" уһууаан), Дария Фомина (оскуола-интэринэйт), Людмила Миронова (Чурапчытаагы колледж), Парасковья Андреева ("Кыталык" уһууаан), Евакия Лукина ("Мичи" уһууаан, ОДБХ) уонна Сардаана Кузьмина (ЧГФКСИ) кытыннылар.

1-кы түһүмэххэ ийэлэр байаларын дьэз кэргэннэрин биллииннэрдилэр. 2-с түһүмэххэ

талба талааннарын көрдөрдүлэр. Бу түһүмэххэ ийэ бэйэтин холобурутар оҕотун хайдах ийэтэ көстүөхтөөх. Онон кыттааччылар орлорун кытта үтүкүүлээн, ылаан көрдөрдүлэр. 3-с түһүмэх — "Мьырыт өй". Манна дыһалабыай таһаһы кэтэн тахсан, ор ийиэтиги, үлэ, сыһыалан туһунан ыһытылыларга эппиэттэтилэр. 4-с түһүмэх — "Ор сандалы остуола". Бу түһүмэххэ ийэлэр орлорутар анаан астабыт астарын биллииннэрдилэр. 5-с түһүмэх — "Кэрэ көстүү". Манна ийэлэрбит кизэлэтиги быһааччыларын кэтэн, нарын таһааларын, кэрэ сэрбэһэрин нарылык хамаан көрдөрдүлэр.

Бу күннэ С.А. Саргыдаев председателиэх дьүүлүүр

сүбэ кыайылыаһы быһаарда, аһаһ ааттары ийэрдэ. Ол курдук, "Миссис фото" Сардаана Кузьмина, "Миссис Дружба" Парасковья Андреева, "Миссис талант" Дария Фомина, "Миссис Грация" Надежда Филиппова, "Көрөөччүлөр биерэ-быһаар" Людмила Миронова буолдулар. Оттон "Вице-миссис" ааты Евакия Лукина, "Миссис Чурапча" ааты Екатерина Федорова ылан, үөрүүлэрэ үрдэтэ. Кыттааччыларга барыларыгар сертификаттар, ойдобуһу-үк бэлэхтэр бөрүлүнүлэр. Оттон Екатерина Федоровага 30 тыһылыгалаах сертификат туттарылына.

Түмүктээн эгэһэх, куонкурус таһыма сылан сый үрдээн ийэр. Быһыл элбэх орлоох Парасковья Андреева, Евакия

Людмила курдук ийэлэр кыттылыгытара кэрэхсэбиллэх. Биери бэлэтига баһарылар: уруксу отуттар кэрэ алгардарбыт кэргэннэрэ дьэз кэргэн куонкуруһун курдук хас биердиги түһүмэххэ ийи-калин түсүһэ сылдьар эбэт буоллахтарына, бу сырыһа бэйэни эрэ биллииннэригэ тахсыгытара сөптөөх. Онон куонкурус суолтата сүһүтэ.

Тус байа куонкурус кыттааччыларын аастыт Ийэ күнүнэн ээрдэлээн туран, дорубуһа, ситиһиһи баһарабыт.

Е. МАКАРИНСКАЯ

Григорий Турантаев хаартыскада түһэримээр.

Чурапчы

НЭҢИЛИЭКТЭРИНЭН ҮЛЭ САБАЛАННА

улуунулар ытыгыг Ийэ күнүн декадатын чэрчитинэн, баһылык А.Т.Ноговицын сага сүүрөөн быһылынан кылларбит тэрээһининэн нэһиликтэринэн ийэлэргэ анаан аһаас кэпсэтиилэри ыһыгы буолла. Дьиэ кэргэн уонна оҕо аймак дьаалаларыгар от-дел кылаабынай специалиһа Т.П.Бушкова салайааччылаах улуус тэрилтэлэриттэн тэриллэбит бэлэххэ эпискэ уонна полечительство отделин салайааччыта М.П. Антипина, специалист Д.Е. Никитина, социальной харалта управлениетын начальнига Л.В. Тосукеева, пенсионнай управление салайааччыта В.С. Христофорова, сүрүннүүр специалист Н.И. Говорова, сокуоннай саастарын ситэ ийик оҕолор дьаалаларыгар уонна кинилэр бырааттарыт көмүскүүр административнай хамыһыһа сэкиретэ-

ре Е.Р. Хонотанова, сокуоннай саастарын туола ийик оҕолору реабилитациялыыр кини специалиһа Л.К. Дычкова, ыччат социальнай-психологической кинин психолога С.А. Миронова, Дьарыктаах буолуу кинин инспектора М.П. Михайлова кыридилэр.

Бөлөх дьоно Төлөй, Мугудай уонна Одьулуун нэһиликтэринэн араас саастаах ийэлэргэ кинилэргэ көрүлэр социальнай пособиелар, чэлгиттэлэр, көмөлөр, бириэмийэлэр тустарынан атах төпсөй олорон сырдаттылар. Ыйытыларга хоруйдаатылар. Маньык тэрээһин нэһилиэк дьоно быыс булан туһааннаах тэрилтэлэргэ кырион билсиккэ, түбүгэ түһэн хайыттан аахсааха, бырааттарыт, ананар көмөнү билсиккэ хаалалларыттан тэриллэр. Көрсүһүү

Төлөй нэһиликтэ көрсүһүү.

иниһэ, быһыһтар эпискэ отделин үлэһиттэрэ ыалларынан патронажка сырыттылар, административнай хамыһыһа үлэһитэ оскуолага үлэһэтэ. Нэһиликтэни мунаардар

ыйыты үгүс. Опуоха бу курдук сирэй көрсөн быһаарыты, өйдөтүү, ыйан-көрдөн бизрии туһалаага сага дьаһалтан көбүннэ.

Төлөй нэһиликтэ олус үчүгэйдик тэриһэн көрүстэ.

Көрсүһүүтэ баһылыгы солбуйааччы М.В. Смирникова таһынан тэрилтэлэр салайааччылары бары баалларытаһымы үрдэттэ. Библиотека хоһугар элбэх ийэ кэлэн, ирээ-хоро сэлэһэн бардылар. Мугудай курдук улахан нэһиликтэ, киһи кэлэ-итэ арыһы аһыах да буоллар, кэпсэтин түмүгэ үчүгэйдик. Хатылыта кэлбит дьонтон элбэҕэ суох киһи муһунна. Бу тэрээһин атын нэһиликтэринэн сыл устата эмиэ тэриллэрэ күүтүлэр. Хас да ыйыгы-ыа биэр кэмгэ уонна толору хоруйу ылар туһуттан нэһиликтэргэ баһылыктара, дьаһалта специалистара инникитин нэһиликтэни кэлииттэр үлэни ыһталлара нааданаах.

Оксана ЖИРКОВА-ТРОФИМОВА.

Кэпсэтиилэ бабарабын

сага бүтэрбит, орто анал үөрөхтээх физкултуура учууталыра, тренердэр спортивной секциялары баа оттуларынэн үлэһиттэргэ, салайсыгытара, ыччаты түмүттүгэ, оскуола да оҕолоро хаалсыбатахтара. Холбур, Чурапчы нэһиликтэ нуучча тылын учуутала, калин Россия биһилилээх тренерэ буолбут, ССРС-ка, Аан дойдуга саханы аатырдыбыт Дмитрий Петрович Коркин көңүл тустууга, инженер-механик Спартак Константинов бокса, агроном Егор Николаев фехтование, ветеринар Борис Тыгытыһаев, үрдүк физкултуурунай үөрөхтээх Иван Ефремов волейболга, баскетболга, Василий За-

ана чабылхайдык көстүбүтэ. Бу ситиһини чинэтэн, Чурапчы оройуонун хамаандата 1960, 1962, 1966 сс Саха АССР спартакиадаларыгар бастаан, 1970 с. иккис миэстэлэри ыһыта. Үгүсэ кубулуйбут Чурапчы Таатта оройуоннарын спорт араас көрүннэригэр күрэхтэһиитин саҥалаабыта уонна быһаччы тэрийсиктэ.

Кини үлэһиттэ кэмтэр Чурапчы оройуона Саха сирин норуоттарын спартакиадаларыгар, тыа сирин оонньууларыгар, Баһылай Манчаары күрэхтэһиилэригэр көрдөрбүт ситиһиллэр: 1958 с. иккис миэстэ, 1959 с. иккис миэстэ, 1960, 1962, 1966, 1970,

мугутар спорду салайааччынан 20-чэ сыл үлэһиттэ. Төрөөбүт Чурапчытыгар физкултуура уонна спорт сайдарын туһугар, Чурапчыны спортивной оройуон дьээн ааттатаары күнү-түүнү аахсыбакка, туох баар салайар дьоруун киэҥник арыһан, үлэтин умсулҕаныгар тус бэйэтин кыһалатын, мариһытын умнан турар үлэһиттэ.

Афанасий Кирикович кылгас олоҕор, сирдээҕи аналлык толорон икки кыһы, биэр уол оҕо таптаһын былыт, элбэх ыал, ийэ-аҕа убаастабылын, биһилиитин ыһыта. Ити биэр туоһунан спорт ветерана, А. К. Софронов кылга элбэхтэ алтыһыт

СПОРКА АНАММЫТ ОЛОХ

харов остуол тенниһигэр, гимнастикага, Поликарп Барахсанов нуучча лаптагыгар, Павел Стасов ох саанан ыһыта, штанга ыччаттары дьарыктаабытара. Итиннэ барытыгар Афанасий Кирикович күүс-көмө, тирэх буолбута.

Оройуон 1956 сыллаахха республикатаары комплекснай спартакиадага 22-с миэстэлээбит буоллар, 1958 сыллаахха Саха АССР норуоттарын иккис спартакиадалыгар иккис миэстэ тахсыбыта. Итиннэ А. К. Софронов дьону түмэр, салайар тала-

1971 сс бастакы миэстэ, 1967 с. иккис миэстэ, 1968 с. үһүс миэстэ буолуоталаабытара. Бу кыһыһылар элбэх тэрээһинтэн кэлбиттэрин элбэх чакчылар туоһулулар. Ол курдук, 1964 сыллаахха оҕо спортивной оскуолага Чурапчы орто оскуолатын базатыгар аһыллыбыта. Ону чинэтэн, көһөрөн 1966 сыллаахтан интэринээт-оскуола базатыгар анал оскуоланы аһыллыбыта. Спорт араас көрүннэригэр нэһиликтэринэн отделинелар үлэлэрин саҥалаабытара.

А. К. Софронов биһиги оройуон-

В. Н. Оконешников: "Бу кыһыһы Чурапчы волейболистарын чабылхай кыһыһыларынан, ситиһиһиллэринэн аарабын. А. К. Софронов сирэй тэрийиитинэн Дьоккуускай-Чурапчы сүүмэрдэммит хамаандаларын табарыстыы көрсүһүүлэригэр кыһыһыт. Бу көрсүһүүнү улахан волейболист, "Спартак" ДСО оччотоогу председателэ С. С. Жирков А. К. Софроновка туһаайан: "Кыһыһы Чурапчы хамаандатыгар блокка үчүгэйдик оонньоһунуан кэллэ. Уолаттарын бэркэ оонньоотулар", - дьээн хайтабытын ахтыбыта буолар.

А. К. Софронов үрдүк таһаарылаах үлэһит сыаналанан, "1941-1945 сс. кэлбизиннээх үлэтин иһин" мэтээлинэн, "ССРС физическэй култууратын туйгуна" бэлиһинэн, В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыллаах үбүлүөйдээх мэтээлинэн, элбэх бочуотунай грамоталарынан, дипломнарынан, Махтал суруктарынан наҕараадалаабыта. РСФСР "Урожай" ДСО бочуоттаах чилиһинэн, Саха АССР култууратын үгүөлээх үлэһитэ буолбута.

Афанасий Кирикович Софронов үгүө аата кэлэр да кэмнэргэ умнуллуо суоҕа, көмүс буукубаларынан сурулуоҕа.

Г. ПЛАТОНОВ,
Россия Суруналыыстарын
сыйуһун чилиһинэн,
А. К. Софронов иһтиллээччигэ.

Тураллар: В. Михайлов, А. Иустинин, К. Постников,
олороллор: А. Софронов, А. Алхазов, Г. Мангаров, А. Алхазов

А. К. Софронов.

Афанасий Кирикович Софронов биһиги кэпсэтиигэр баара буоллар тохсунуу 24 күнүгэр 85 сааһын туолбут буолуо ээ. Кини саамай салайар, үлэһит кэмнэр 1971 сыллаахха балаһан ыйын 19 күнүгэр биһиги кэпсэтииттэн туораабыта.

Оччотоогу Чурапчы оройуонун дьон-сэргэтэ, эдэр ыччата, үрэнэ-эччылэрэ олох уларыйыһытын биэр көрдүк кэмнэ өйдүүлэрэ буолуо. Ити кэмгэ спорт маассабай көрүннэрэ-штанга, бокса, фехтование, хайыһар, гимнастика, баскетбол, волейбол, остуол тенниһэ, көңүл тустуу, ат спорда, нуучча лаптага, чэлчэки атлетика, о. д. а. спортивной секциялар аан бастаан үлэлээн барбытара. Итини барытын тэрийбит киниһэн 1957 сыллаахха төрөөбүт оройуонугар Чурапчыга тыһына кэлэн "Урожай" ДСО уонна спорткомитет председателиһинэн олоҕун тийэх күнүгэр дьэри үлэһиттэ Афанасий Кирикович Софронов буолар.

Афанасий Кирикович көстөр дьүүһүнүнэн, ылбарай ыһыһаарыһылаах тыһынан, кэпсэтиитинэн, эппит тыһын олоххо кылларийитинэн, тэрээһининэн дьон-сэргэ болорготун тардара. Ангардас саната суох көрөн да кэбистэһинэ кыаллыбат да кыаллар, оҕоһуллубат да оҕоһулар буолара. Кини тус кэпсэтиитинэн, туруорсуутунан оройуонга элбэх общественник спортсменнар тэрийээччи энтузиастар, үрдүк үөрэх кыһатын

Коопмунгшестическай партия
Чурагчгытаады райкомун бюротун
багтааы сэжирэгээрэ

Хаймат бичээхээ бариллалт графика: 16 ч 00 м. Бичээхээ бариллинга: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоуука 28.10.2013 с. офсетка бичээхээтэннээ. Аадиринга: 678670, Чуралчм сал., Харл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаймат издэллээ үстэ, оптуурунуука, хэллээрз уонна субуотала тахсар.